

ESTATE & TAX PLANNING

OVERLIJDEN VAN EEN GELIEFDE

Wat te doen als een geliefde overlijdt?

Een geliefde die overlijdt, u denkt er ongetwijfeld liever niet aan. Toch is het belangrijk dat u weet wat er moet gebeuren onmiddellijk of kort na het overlijden en voor welke zaken u enkele maanden de tijd hebt. De dienst Estate Planning overloopt de belangrijkste zaken.

VASTSTELLING VAN HET OVERLIJDEN DOOR EEN ARTS

Wanneer iemand sterft, moet het overlijden vastgesteld worden door een arts. Hij stelt een medisch attest van het overlijden op.

CONTACT OPNEMEN MET EEN BEGRAFENISONDERNEMER

Na het overlijden neemt u het best contact op met een begrafenisondernemer. Hij neemt heel wat administratieve formaliteiten voor zijn rekening, zoals de aangifte van het overlijden bij de burgerlijke stand. Hij treft de nodige voorbereidingen voor de uitvaart en zorgt ervoor dat alles rustig verloopt.

Als er een testament bestaat dat specifieke wensen bevat voor de regeling van de uitvaart, dan wordt daar rekening mee gehouden. Is er geen laatste wilsbeschikking, dan regelt de begrafenisondernemer de uitvaart in overleg met de familie.

Vergeet zeker niet alle documenten en facturen die verband houden met de begrafenis te bewaren. Sommige instellingen voorzien immers in een tegemoetkoming. Deze kosten kunnen ook ingebracht worden in de aangifte van nalatenschap.

Nuttige informatie vindt u terug op volgende website www.funebra.be (de officiële website van begrafenisondernemers in België)

CONTACT OPNEMEN MET DE BANK

De erfgenamen van de overledene moeten de bank(en) verwittigen waar de overledene tegoeden bezat. Die tegoeden van de overledene worden geblokkeerd en kunnen pas gedeblokkeerd worden na de afhandeling van bepaalde formaliteiten.

Blokking

Zodra de bank op de hoogte is van het overlijden van een rekeninghouder, blokkeert zij:

- alle tegoeden op naam van de overledene (aangehouden op zijn naam alleen of in onverdeeldheid) en
- de tegoeden op naam van de echtgeno(o)t(e) van de overledene (ongeacht het huwelijksstelsel).

Is er een kluis, dan wordt die verzegeld. Eventuele volmachten die de overledene aan anderen heeft gegeven, komen te vervallen.

De bank bezorgt, op basis van de lijst 201, een overzicht van alle tegoeden van de overledene op de datum van het overlijden aan de Federale Overheidsdienst Financiën (hierna de FOD Financiën).

Het opsturen van deze lijst maakt deel uit van de verplichtingen van de bank en ontslaat de erfgenamen niet van hun verplichting om een aangifte van nalatenschap in te dienen.

Ondanks deze blokkering kunt u onder bepaalde voorwaarden toch nog betalingen verrichten die verband houden met de nalatenschap (bv. begrafenis kosten, ziekenhuisfacturen ...).

De echtgeno(o)t(e) of de wettelijke samenwoner kan van de bank een voorschot krijgen op zijn/haar deel van het saldo van de geblokkeerde rekeningen voor de betaling van dagelijkse uitgaven. Dat voorschot mag niet meer bedragen dan de helft van wat er op de rekeningen staat, met een maximum van 5.000 EUR. Indien de echtgeno(o)t(e) of de wettelijke samenwoner van deze mogelijkheid frauduleus gebruik maakt om een hoger bedrag af te halen, worden hem/haar twee sancties opgelegd: hij/zij wordt geacht de nalatenschap zonder meer aanvaard te hebben en hij/zij moet deze som aan de andere erfgenamen terugbetalen.

Op de rekeningen, ook al zijn ze geblokkeerd, kunnen nog stortingen worden uitgevoerd.

Deblokkering

Zodra de bank officieel op de hoogte is van de erfgenamen van de overledene, worden de rekeningen gedeblokkeerd. De bank informeren kan op twee manieren:

- Via een attest van erfopvolging, afgeleverd door het kantoor Rechtszekerheid. Deze aflevering is gratis, maar kan slechts onder bepaalde omstandigheden. Er mag geen testament, contractuele erfstelling of huwelijkscontract zijn en er mogen geen handelingsonbekwame - bv. minderjarige - erfgenamen zijn. In die gevallen bent u verplicht een beroep te doen op een notaris.
- Via een akte van erfopvolging opgemaakt door de notaris.

Vooraleer een kluis gedeblokkeerd wordt, moet er eerst een officiële inventaris van de inhoud opgemaakt worden. Dat gebeurt hetzij door een medewerker van de bank, hetzij door een notaris. De FOD Financiën wordt eveneens uitgenodigd.

De inventaris moet ondertekend worden door alle erfgenamen en de afgevaardigde van de FOD Financiën indien die aanwezig is.

CONTACT OPNEMEN MET EEN AANTAL INSTANTIES

Was de overledene ingeschreven als loontrekkende, dan moet de werkgever op de hoogte gebracht worden van het overlijden.

Werkte de overledene als zelfstandige, dan moet het overlijden meegedeeld worden aan het sociaal verzekeringsfonds, de btw-administratie, de griffie van de Ondernemingsrechtbank en de directe belastingen. Vergeet zeker ook niet contact op te nemen met de boekhouder.

Was de overledene met pensioen, dan zal de gemeente de Rijksdienst voor Pensioenen automatisch op de hoogte brengen van het overlijden.

Ook het ziekenfonds moet ingelicht worden.

Ten slotte moet iedere verzekeringsmaatschappij waarbij de overledene een verzekering had afgesloten, ingelicht worden. Denk onder andere aan overlijdens-, levens-, schuldsaldo-, ongevallen-, groeps-, brand-, auto-, hospitalisatie- en familiale verzekeringen.

Sommige polissen worden immers overbodig en moeten dus stopgezet worden. Andere polissen moeten aangepast worden.

DRIEVOUDDIGE KEUZE VAN DE ERFGENAAM

Wanneer u tot een nalatenschap wordt geroepen, dan hebt u een drievoudige keuze. U kunt de nalatenschap zuiver aanvaarden, verwerpen of ze aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving.

De aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving is aangeraden indien u vreest dat de activa ontoereikend zullen zijn om het passief te betalen m.a.w. als u denkt dat de schulden groter zijn dan de tegoeden.

De beslissing tot verwerping van een nalatenschap of de aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving kan door het afleggen van een verklaring bij de notaris. De notaris is de persoon bij uitstek om alle betrokkenen te informeren over de draagwijdte van hun beslissing. Dit verkleint het risico op spijt achteraf. De notaris draagt zorg voor alle formaliteiten. De verklaring tot verwerping of aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving wordt geregistreerd in een specifiek register.

AANGIFTE VAN NALATENSCHAP

De aangifte van nalatenschap moet in principe ingediend worden in het gewest waar de overledene zijn laatste fiscale woonplaats had. Dit gewest is ook bevoegd voor de heffing van de successierechten.

Indien de overledene echter in meerdere gewesten heeft gewoond, dan moet de aangifte ingediend worden in het gewest waar hij de laatste vijf jaar voor het overlijden het langst gewoond heeft.

Meer info over de toepasselijke tarieven inzake erfbelasting kan u terugvinden in een andere flyer.

De termijn waarin de aangifte van nalatenschap moet ingediend worden, verschilt naar gelang de plaats van het overlijden (zie tabel).

Een aangifte van nalatenschap opstellen, kan complex zijn. Daarom kunt u de aangifte laten opstellen door een notaris of een specialist, maar dat is zeker geen verplichting.

Voor de aangifte van nalatenschap moeten de erfgenamen in het Vlaams Gewest gebruik maken van het formulier dat kan worden gedownload op de website van het Belastingportaal Vlaanderen. Voor het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunt u dit formulier 'Aangifte van nalatenschap' terugvinden op de website van de FOD Financiën.

BETALING VAN DE SUCCESSIERECHTEN

De successierechten moeten worden betaald binnen de 2 maanden na de dag waarop de indieningstermijn voor de aangifte van nalatenschap verstreken is. Bij een laattijdige indiening van de aangifte is er in het Vlaams Gewest een belastingverhoging die varieert naargelang het tijdstip van de indiening. In de andere twee gewesten geldt een boete en zijn nalatigheidsinteressen verschuldigd.

Plaats van overlijden	Termijn voor indienen aangifte	Termijn voor betaling successierechten
België	4 maanden	6 maanden
Ander Europees land	5 maanden	7 maanden
Buiten Europa	6 maanden	8 maanden

Meer informatie vindt u terug op de website van de FOD Financiën en van VLABEL.

In het Vlaams Gewest wordt niet langer gesproken over successie- en schenkingsrechten, maar wel over de erf- en schenkbelasting.

**GEÏNTERESSEERD IN ONZE EXPERTISE EN IN ONZE
PERSOONLIJKE AANPAK?**

Maak vandaag nog een afspraak met een Nagelmackers-adviseur.

Deze publicatie heeft een louter informatief karakter en verbindt geenszins de bank. Zij houdt geen rekening met uw persoonlijke situatie en kan in geen geval gelijkgesteld worden met een juridisch of fiscaal advies noch met een raad over financiële planning.

Gezien de complexiteit van be-paalde operaties en hun implicaties op burgerrechtelijk en fiscaal vlak, raden wij u ten stelligste aan om uw notaris of persoonlijk adviseur te raadplegen.

De huidige brochure is gebaseerd op de geldende wetgeving op 1 januari 2026.